

Lea Fatur:

Lisica in volk.

(Medjimurska.)

Šla je lisica, zamesila je iz blata kolače, jih spekla na solncu in namazala z medom. Šla je lisica k ovčarjem in ponujala: »Kupite, bratci, medene kolače! Dajte mi zanje mlado jančko!«

Ovčarji so pogledali kolače in so naščuvali pse na sleparico. Šla je lisica naprej in prišla do govedarjev. Ponujala jim je: »Kupite, bratci govedarji, medenih kolačev, spečenih iz cveta pšeničnega¹! Dajte mi zanje teden stārega telička!«

Zapodili so jo tudi govedarji. Šla je lisica in prišla do prašičarjev. Ponujala je: »Kupite, bratci! Dajte mi odojčka²!«

Napodili so jo tudi ti. Šla je in prišla je do konjarjev. Ponudila je kolače in res dobila zanje žrebče, poskočno in mlado. Lisica je tekla po ovinkih domov, nastlala žrebčetu v jerbasu in mu naročila: »Zakleni za menoj! Ne odpri nikomur, dokler te ne pokličem jaz. Po gozdu hodi hudi stric volk, ki bi te požrl.«

»Bom, teta, bom,« je obljubilo žrebče.

Lisica je našela trave in potrkala: »Žrebè žrebiško moje, odpri mi vrata, prinašam ti kruha.« Žrebè je odprlo in se najedlo. Tako je hodila lisica po travo, krmila žrebè, ga pestovala, mu pela stare pesmi in mu pravila pravljice o stricu volku in o stricu medvedu, o veverici, ki živi na drevesih, in o ptičkah, ki letajo pod solnce.

¹ Najlepša moka.

² Pujsek od sesca.

Ko tako neki dan spet žanje travo, pride mimo stari volk Sivec, pozdravi spodobno in vpraša: »Kaj pomeni to, teta lisica? V pratiki ni zapisan post. Mar si prestopila v družbo travojedcev?«

V nepriliki je odgovarjala lisica: »Kurja kost mi je obtičala v želodcu, pa mi je naročil zdravnik jazbec, naj si kuham travo moravo.«

»Ho-ho!« je zmajal volk glavo. »Meni bi šlo bolj v slast stegno mladega žrebeta.« In razširil je strašne čeljusti, da se je umaknila lisica in se zgrozila: »Kak grešnik si ti, stric volk! Bliža se véliki post; pripravi se nanj z molitvijo, ne pa z lakomnimi mislimi.«

»Vem, teta, vem, da si vsa popolna in pobožna,« se je zarežal volk. »Pa kako, da te ni nič k nam v vas? Saj smo si vendar v svaštvu in botrinji.«

Lisica je hitela: »Saj veš, svak volk: delo! Sama sem za vse, odkar so mi raztrgali lovski psi moža in so se mi porazgubili otroci po svetu. Naberl drv in listja, kuri, kuhaj, pospravljaj... Pa še vedno kak siten obisk... Zdaj se mi mudi — imam žehto — rada bi še posušila.«

Naložila je lisica hitro travo v koš in odhitela. Volk se je smejal za njo: »Čakaj, strina lisičica! Bomo že dognali, za koga žanješ travo.«

Skrivaje se za drevesi je sledil lisici do njenega brloga. Slišal je, kako je poklicala žrebè, in videl je žrebetovo glavico, ko je odprlo. Široko se je zarežal volk: »To je torej tvoje perilo, teta lisica — hej, to bo oblizek!«

Volk je ostal na preži pred lisičinim domom.

Drugi dan je rekla lisica žrebetu: »Ti, vse moje zlato, žrebče ti moje! Tako težko mi je srce, ker sem imela hude sanje: od lovcev se mi je sanjalo in od rajnega moža... Zlato moje žrebè! Ne odpiraj volku! Ne odpiraj, če ne slišiš mojega glasu!« Poljubila je žrebče na čelo in se ozrla nazaj še na vratih.

Kmalu nato je potrkalo. Glas je bil kakor lisičin, besede njene. Žrebe je odprlo — volk je zazijal... Ubogo žrebè! Tako nedolžno in mlado! Ostalo ga je samo par koščic. Glavo in rep ek je pa pustil volk cela in zložil tako v jerbas, kakor da žrebe spi.

Prišla je pred vrata lisica, dvignila smrček v zrak in zastokala: »Po volku diši!« V strahu je potrkala in klicala: »Žrebe — žrebiško!« Pa ni dobila odgovora. Splezala je na drevo in pogledala skozi okno. Videla je, da leži žrebe v jerbasu in razveselila se je, pa trkala in klicala dolgo. Nazadnje je razumela, da vendar ni vse prav... Vlomila je vrata in skočila k jerbasu... »O, milo moje žrebče! Vse zlato moje!« je tožila in dolgo jokala. Poklicala je potem jazbeca in podlasico in naredila lep pogreb in veliko gostijo. Potem se je poslovila od sorodnikov in znancev in povedala, da poroma v Sveto deželo. Poiskala si je pa le drug brlog in čakala, da se bo upal volk spet v gozd.

Šla je neki dan in prišla na kolovoz, po katerem je peljal kmet drva. Kmet je spal. Lisica je skočila na voz in se peljala. Za kratek čas je pojedla kmetu kruh iz torbe in si obesila za vrat sir iz sladke skute. Zavohala je volka, vzela z voza dolgo palico, skočila dol in šla počasi, z upognjeno glavo volku naproti. Volk je bil že ves mršav in sestradan, ker se dolgo ni upal od doma. Delal se je veselega in izpraševal sladko:

»Teta moja ljuba, kam si vendar izginila? Ali ješ še travo? Kako moram biti ponosen, da imam tako sveto sorodnico! Tudi jaz sem se postil in molil...«

»Bila sem na romanju,« je odgovorila pobožno lisica, »prinesla sem ti tale odpustek.«

Pa mu je dala sir. Volk je samo zazijal, in odpustka ni bilo več. »Dober je bil,« se je obliznil, »kje se dobe taki odpustki — poromam tudi jaz tjakaj.«

»Pridi zvečer k potoku pri mlinu,« mu je naročila.

Brala je bila v pratiki, da bo svetila polna luna. Volk je res prišel k potoku, lisica mu je pokazala luno v vodi: »Vodo moraš popiti, pa dobiš odpustek.« Volk je lokal vodo, pa je ni bilo nič manj. Kmalu je zastokal: »Strina — jaz ne morem več — voda mi sili že iz ušes.«

»Čakaj, zamašim ti jih, le pij naprej!« je rekla lisica in zamazala volku ušesa z blatom.

Kmalu je zastokal: »Ne morem več! Voda mi sili že iz oči!«

»Le pij!« ga je vzpodbujala lisica, »zamašim ti oči.« Zamašila mu jih je z blatom. Volk je lokal, a vode ni bilo nič manj. Zastokal je: »Ne morem več, voda mi teče že iz grla.«

Lisica mu je zamazala gobec z blatom in rekla: »Lačen si, tu v mlinu je pa svatba. Pojdi z menoj!«

Peljala ga je do okna in mu izbrisala malo oči in naročila: »Miza je polna vsega. Stori vse, kar vidiš, da naredim jaz!« Lisica je skočila gibčno skozi okno na mizo, z mize na peč, s peči skozi vrata.

Volk, prepoln vode, je telebnil na mizo in ni mogel naprej. Svatje so pograbili palice in nože in so udrihali in zbadali ter kričali. Volk je klical na premile načine lisico na pomoč: »Ubili me bodo!«

Lisica je gledala pri oknu tepež in se rogala: »Je bila kaj dobra žrebetova pečenka?«

Volk je zatulil: »Pustite mene! Ta pri oknu vam je pobrala lani kure!«

Lisica je zapiskala: »Le dajte ga — ubijte ga! Raztrgal vam je tele!«

Pozabila je pa, da bi zbežala, pa ji je priletelo poleno v glavo. Drugi dan so si pa pravile veverice o nesrečnem koncu volka in lisice.

J. E. Bogomil:

Deset vprašanj.

8. Kaj se najrajši igrate?

Otroci so potrebni tudi razvedrila. Tisti, ki še ne hodijo v šolo, jim je razvedrilo učenje, in tisti, ki že hodijo v šolo, jim je razvedrilo počitek. Razvedrila pa da obojim v obilni meri tudi njih starosti in razmeram primerna igra.

Gorkota vas izvablja iz hiše na prosto. Takrat gredo za vami tudi igre na prosto. Zunaj se poskušate, kdo bolje teče (tek za poskušnjo), kdo bo prej drugega ujel (jastreb in golobi, volk in jagnjeta), poskušate se, kdo je bolj uren in gibčen (miš in mačka), kdo je bolj vztrajen (petelinov boj).